

CESTOVATEL[®]

DOVOLENKY, SLUŽBY, TURISTIKA

3

2001/Roč. VII
35 Sk/Kč

Marián Zedníkovič

VRÁTNA

OHROZUJE BSE
CESTOVNÝ RUCH?

SÚŤAŽ O LIPARSKÉ
OSTROVY

IBIZA

MAKARSKÁ RIVIÉRA –
CIEĽ RODINNEJ DOVOLENKY

KRÍŽOVKA O VÍKENDOVÝ POBYT PRE DVE OSOBY
V HOTELI HAFNER V MODRE-PIESKU

www.cestovatelmotycka.sk, www.tours.sk

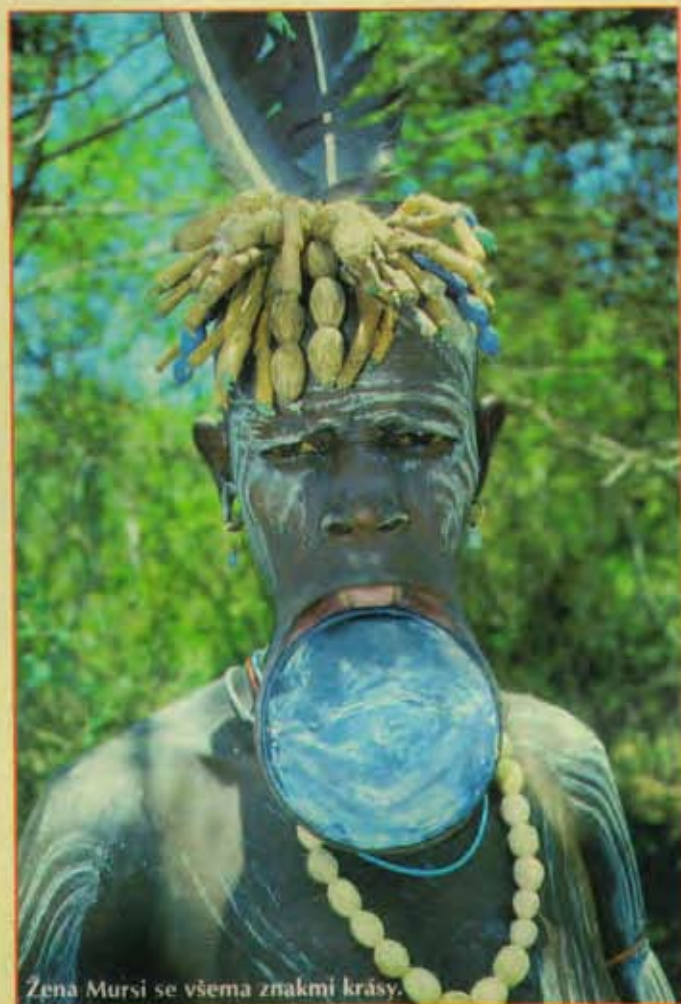
www.Slovakiahotels.sk

Slovenská
agentúra
pre cestovný ruch

DIVOKÁ ETIOPIE

- perla Afriky

Žena Mursi se všema znaky krásy.

Je až neuvěřitelné, že na prahu nového tisíciletí v Africe ještě stále žije množství divokých kmenů, které si dokázaly zachovat svoji kulturu až do dnešních dnů. Není jich mnoho, většina původních obyvatel Afriky přijala civilizaci a přizpůsobila se jí. Důvody k zachování tradičního způsobu života byly různé. Některé kmeny civilizaci nepřijímají prostě proto, že nechtějí, k jiným ještě nedorazila, nebo dorazila teprve nedávno.

Ve značně civilizované a na africké poměry i ekonomicky vyspělé Namibii žije kmen Himba stále na úrovni doby kamenné. Jsou to velmi hrdí lidé a civilizaci odmítají. Nosí tradiční oděv z kůže a ženy nezakrývají poprsí.

V Tanzánii si zachovaly tradiční způsob života dva kmeny. Kwavi a Masajové. Ženy Kwavi nosí modré přehozy z jednoho kusu látky a nádherně se zdobí korálkami, kde převládá modro, bílo, žluto-černý vzor. Nenechají se fotografovat a pokud chcete něco koupit, cena je tak vysoká, že nekoupíte. Nejsou špatní obchodníci, jen nechtějí prodat. Muži nosí stejné přehozy, ale vínověfialové barvy. Zdobí se stejně hezky a bohatě jako ženy.

Území Masajů zasahuje částečně až do Keni. Jejich přehozy převládají u mužů červené a u žen červené nebo modré. Bohatě se zdobí korálkami, žijí v tradičních domech z klacků a kravského trusu, ale na rozdíl od Kwavi se za peníze nechají fotit. Zvláštní skupinou Masajů jsou Morani. Jedenkrát do roka mohou chlápci vykonat zkoušku dospělosti. To se oblečou do černých přehozů, obličej si vyzdobí bílými ornamenty a odchází na tři měsíce do buše. Vypadají doslova jako smrtáci. Keňa je z etnografického pohledu zajímavější než Tanzanie. Kromě Masajů, zde žije ještě několik velmi zajímavých etnik. Samburu, početný národ, který pro svoji zdobnost Keňané nazývají zlatými Masaji. Bojovníci se bohatě zdobí korálky a vlasy si natírají červenou hlinkou s máslem, svobodné

dívky nosí velmi krásné čelenky vystavené do výšky, jako jakési královské koruny. Dalším význačným kmenem Keni jsou Turkana, žijící u stejnojmenného jezera. Nosí převážně hnědé přehozy, velké plechové náušnice ve tvaru listu a plechové náramky. Známy je i kmen El molo, jehož poslední vesnice se nachází rovněž na břehu jezera Turkana. Jejich zdobení je pestřejší, přehozy jsou barevnější.

Dalším zajímavým kmenem Afriky jsou Pygmejové, žijící v pralesích Konga a částečně v pohraničních oblastech Středoafričské republiky a na hranicích Ugandy. Jsou to nomádi, kteří nic nepěstují. Živí se pouze tím, co najdou. Pro svůj malý vzrůst se jim říká trpasličí pralesa. Jejich průměrná výška dospělého člověka se pohybuje mezi 130-150 centimetry.

Z etnografického hlediska jsou však na původní kultury nejbohatší země Súdán a Etiopie. Kmeny žijící v Súdánu zatím díky stále neklidné situaci v zemi ještě čekají na své objevení. Pro nás je tam nejlákavější kmen Dinka, který se vyznačuje tím, že ženy i muži tohoto kmene nosí pouze jakési korzety z korálků. Ženy ani muži nezakrývají poprsí, dokonce ani genitálie. Chystáme se tam na průzkumnou expedici v příštím roce, bude-li to jen trošku možné.

Prozatím je pro nás tedy nejzajímavější dostupnou lokalitou Etiopie. Zde se dochoval původní způsob života díky bývalému přísnému režimu a v podstatě zákazu volného pohybu v zemi a také díky nedostupnosti některých oblastí. Na východ od hlavního města Addis Ababy (to je správný název pro hlavní město Etiopie) žije pastevcký kmen Afarů. Vyznačují se především svými účesy. Jenž kudrnaté vlasy nechávají růst do značné délky a pak z nich vytváří vysoký a široký účes. Oblékají se do kůže a nosí zvláštní nože ve tvaru připomínajícím bumerang. Nejzajímavější oblastí bohatou počtem etnických skupin, žijících stále na úrovni doby kamenné, je jihozápadní a západní Etiopie, povodí řeky Omo, řeky Barro a celé rozsáhlé pohraniční území a hory mezi oběma řekami.

Naše poslední expedice do Etiopie na jaře roku 2000 směřovala právě do těchto oblastí. První část jsme absolvovali pomocí terénních vozidel. Navštívili jsme kmeny Hamar – snad nejkrásnější ženy z divokých kmenů, co znám, nosí šaty z kozí kůže, zdobí se náhrdelníky z kozích kostí, svobodné dívky nosí čelenky podobné lékařskému zrcátku a vlasy si natírají červenou hlinkou a máslem. Byli jsme u Dasenečů, mohli jsme pozorovat vytváření složitějšího a krásnějšího účesu mužů, kdy se část hlavy vyholí, část vlasů se nechá. Ty se pak pomažou jílovitou hlinkou a nechají ztuhnout. Ještě za mokra se přiváže jakýsi přičesek, který zdobí vrchol účesu. Vše se pak ještě nazdobí malbou z různobarevné hlinky. Takový účes vydrží šest měsíců až jeden rok a jeho cena je jedna koza či ovce.

Byli jsme i u divokých Karo, kteří si různobarevnými hlinkami malují obličej i celá těla. Navštívili jsme i několik vesnic Abro, kteří se zdobí modrobíločervenou kombinací korálků. Kvůli velmi špatnému stavu cesty jsme se rozhodli nenavštívit kmen Bume. Po dešti byla rozmoklá, rozbahněná, kluzká a téměř neprůjezdná. V případě, že by přešlo dále, tak bychom mohli zůstat u Bume uvězněni i na několik týdnů. Ani „čtyřkolka“ není všemocná. Vyvrcholením této části expedice byl kmen Mursi, jehož ženy jsou známy především vypalovanými talířky z terakotové hlíny, které si vkládají do rozříznutého spodního rtu. Tyto talířky mívají někdy průměr až 18 centimetrů. Lidé tu nosí šaty z jemně vydlabané kůže a žijí ve slaměných chýších.

Po úspěšném zakončení této části expedice se její účastníci vrátili zpět domů a já jsem sám pokračoval v průzkumné expedici, směřující na západ od řeky Omo do oblastí obývaných kmeny Surma, Anuak, Njuer a Madžanger. Posledně jmenované tři kmeny patří k nejčernějším černochům Afriky. Jsou většinou štíhlí a vysokí, barva jejich pleti se dá přirovnat snad jen k noci či tmě v jeskyni. Oproti nim mi připadají všichni ostatní černoši vybledlí. Njuerové jsou známí krásným tetováním,

jízvami v obličejí a na prsou. U mužů se nožem provádí kolem patnáctého roku, když se stávají z dítěte mužem), tetování šesti jizev vodorovně na čele, přes spánky až za uši. Tuto teplou a úrodnou oblast se vlada snaží civilizovat a tak zde před několika lety začala rozdávat ošacení. Proto dostat se dnes k opravdu divoce žijícím Anuakům, Njuerům či Madžangerům vyžaduje terénní vozidlo, dostatek času a potřebná povolení pohybovat se v pohraniční oblasti se Súdánem. A to už je záležitost početnější expedice a proto jsem se rozhodl raději věnovat čas a energii na poznání jednoho z nejzajímavějších kmenů Afriky, kmene Surma.

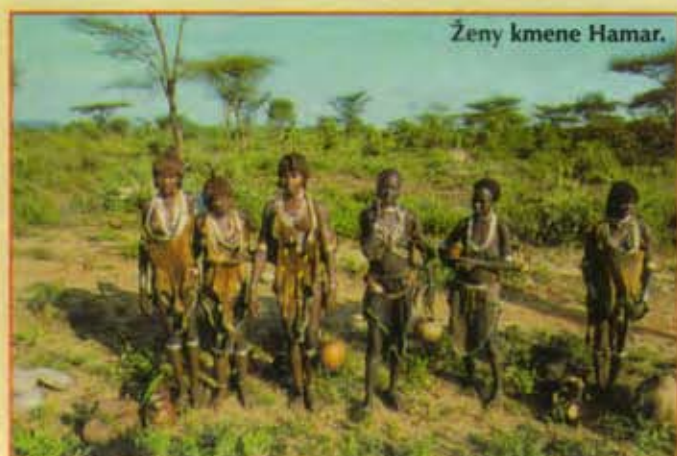
MURSI A SURMA – NEJDIVOČEJŠÍ KMENY AFRIKY

Mursi – kmen který je jedním z nejznámějších v celé Etiopii zejména tím, že si ženy vkládají do spodního rtu terakotové talířky.

Surma – jsou méně známí než Mursi, ale přesto velmi podobní. Ženy jsou ještě zajímavější, protože jejich talířky jsou nejen kulaté, ale i hranaté, s rovnou přední stranou, nebo dírou uprostřed na rozdíl od kulatých talířků kmene Mursi. Žijí ještě dál za řekou Omo, blíže k súdánské hranici v blízkosti NP Omo, v oblasti, která byla donedávna zpřístupněna pouze mezinárodním archeologickým a paleontologickým expedicím. Kmen Surma je tak mnohem obtížněji dostupný, díky tomu jsou jeho příslušníci divočeji. Muži chodí nazí a malují si bílou hlínkou celá těla včetně penisu a šourku, podobným způsobem jako to dělávají Mursiové. Kmen Surma je pravděpodobně nejzajímavějším kmenem žijícím v Etiopii a zřejmě i v celé Africe. Dá se k nim dostat pouze pěšky, nebo na koni. První misionáři se u nich usadili teprve v roce 1993, tedy před sedmi lety. To byly téměř veškeré informace o kmene Surma, které jsem měl, než jsem se k nim vypravil.

Největším lákadlem pro mne bylo rozsáhlé území obývané kmenem Surma, kam se dlouhá léta nedalo dostat. Pouze na zvláštní povolení. Navíc tato oblast byla až donedávna přístupná pouze malým letadlem a pak několikadenním pěším pochodem. Jde o horskou oblast v pásmu deštných lesů. Jak ji Etiopané nazývají – věčně zelená země. Jsou to překrásné strmé, rozeklané a skutečně věčně zelené hory s ostrými hřbety. Tvary hor by se snad daly přirovnat k reliéfu krajiny na francouzském ostrově Réunionu. Celá oblast je nesmírně rozlehlá a hory ji rozdělují na několik nedozírných širokých údolí. Úbočí hor se pozvolna zvedá až do strmého hřebene, mnohdy s kolmými stěnami skal. V pozvolné části úbočí jsou menší kopečky, údolíčka a pastviny. Všude rostou stromy, tvarem koruny podobné jabloním. Vypadají jako vysázený sad. Jsou zde jedlé houby, poletují tu desítky pestrobarevných motýlů a zoborožců. Žijí zde černé guarézy, rostou krásné salámovníky s jedovatými plody a vše dokreslují libé zvuky píšťal nahých pasáček dobytka. Tato kombinace hor, stromů a zvuků, ve mně vyvolávala dojem rájské zahrady. Rájské zahrady, kterou však stráží stovky malých dáblíků a mistr Kalašnikov (typ ruského samopalu – pozn. red.).

Informace o kmene Surma se i na místě samém získávaly velmi těžko. Většinou byly kusé a často protichůdné. Cestoval jsem do této oblasti jako vůbec první Čech. Nevěděl jsem, co všechno mě může na cestě čekat. Jediné na čem se všichni shodovali byl fakt, že Surma jsou velmi nebezpeční, nevyzpytatelní. Sice chodí nazí, ale mají samopaly. „Kalašnikov“ je ostatně novodobým fenoménem divoké „primitivní“ Afriky. Oštěpy

Ženy kmene Hamar.

Surma s už málo používaným oštěpem.

se tady už moc nenosí. Nebyla ani nouze o historky, které se končily turisty okradenými o vše co měli, dokonce i o turistech, kteří se vraceli doslova nazí. Protože už jsem měl podobné zkušenosti s obdobně divokým kmenem Mursi, tak bylo těžké stanovit hranici toho, kde končí pravda a kde už začíná legenda. To byl také důvod, proč jsem se rozhodl cestovat tentokrát raději sám.

Přesto, že už je dokončena cesta pro terénní vozidla, musel jsem letět. Kvůli deštům je údajně cesta na delší dobu nesjízdná. Avšak ani let není jistý. Bude-li dále pršet, přestane být rozmoklá travnatá letištní plocha provozuschopná. To by mohlo ohrozit cestu tam, dokonce i případně znemožnit na určitou dobu návrat. Rozhoduji se to risknout. O závažnosti problému mě ujišťuje i skutečnost, že ještě po startu pilot neví, jestli bude moci přistát. Letenku mi proto vypisuje až těsně před cílem.

Surma mají podobnou řeč, tradice i zvyky, jako již známý kmen Mursi. Podobné ale přesto odlišné. Jejich nejvýraznějším znakem odlišujícím je ode všech jiných afrických kmenů jsou „talířky“ ve rtech. Ženy kmene Surma si v době, kdy jsou připraveny na vdávání (13-16 let) rozříznou spodní ret a začínou si jej vytahovat, aby se jim tam vešel co největší talířek, stejně jako to dělají ženy kmene Mursi. Čím je talířek větší, tím je žena hezčí. Aby talířek správně držel, musí si žena vytrhnout dva spodní přední zuby. Talířky mohou být hnědé, černé, glazurované nebo malované. Mohou být i s dírou uprostřed. Talířky jsou keramické, vyrobené z terakotové hlíny. Talířky do úst mohou být někdy i na přední straně rovné a hranaté, nebo se používají i talířky s otvorem uprostřed. Po smrti manžela si žena ret uřízne úplně, aby se tak na znamení smutku už nemohla zdobit. Podobné talířky si ženy, ale i muži vkládají do rozříznutých a řádně vytažených ušních lalůčků. Tyto „náušnice“ bývají většinou zdobeny buď kresbou, vrypy, nebo kombinací obojího. Do uší se vkládají i těžké, plné náušnice zvonovitého tvaru.

Dalším výrazným znakem kmene Surma je malování celého těla bílou hlínkou. Muži tohoto kmene chodí velmi často zcela nazí. Někteří si malují celé tělo ornamenty z bílé hlínky včetně penisu a šourku. Z dálky pak vypadají jakoby byli oblečení.

Surma se vyznačují i tím, že mají znatelně menší hlavy a menší oči než bývá obvyklé. Muži, děti i mladé dívky si holf hlavy téměř dohola a vyholují si na hlavách hezké ozdobné ornamenty. Děti, ale i muži někdy nosí na nohou rolničky, děti i na rukou.

JÍDLO – ANEB CO SURMA JÍ?

Nejvýznamnější složkou potravy Surma jsou sorgam a mléko. Sorgam je druh obilniny, který na kameni rozemelou (rozdrť) a uvaří jakýsi hrubý knedlík. Jako příloha se podává „kabidž“, něco mezi špenátem a kapustou. Je to docela dobré. Mléko se pije samotné, nebo smíchané s kravskou krví, jí se jako kyška nebo tvaroh. Kravskou krev pijí Surma i samotnou. Z původních potravin zbývá ještě med, který umí nalézt v dutých kmenech stromů, semena polní trávy, kterou Etiopané hanlivě nazývají „surma teff“ (tef je plodina, ze které se dělá etiopské národní jídlo – injara), v Surma řeči se však tato tráva nazývá „Keri“. Dříve nejedli ryby, protože je neznali, a nejedli vejce, protože by neměli kuřata. Jedli plody deštného lesa a lovili zvěř.

Nádoby používají jako většina původních Afričanů buď vypalované z terakotové hlíny nebo z vydlabaných plodů různých druhů lahvovníku. Chýše staví ze dřeva a trávy (slaměné střechy). Jsou nízké a účelné. Uprostřed je ohniště a nahoře jakási půda, sloužící jako skladiště. Spí na zemi na podložkách z hrubě vydlabané hovězí kůže, na které nechá-

vají srst. Jako mnoho jiných kmenů rovníkové Afriky používají na sezení a v noci jako podložku pod hlavu malé nízké „židličky“. Děti si z bobulovitých plodů vyrábějí jakési pšňaly se čtyřmi tónovými a jedním dechovým otvorem. Dovedou na ně velmi hezky hrát. Ženy vyrábí již zmíněné talířky do rtů a uší a také těžké, hruškovité náušnice, které se někdy nosí místo talířků.

Z deníku:

Kráska Mursi s talířkou a náušnicí.

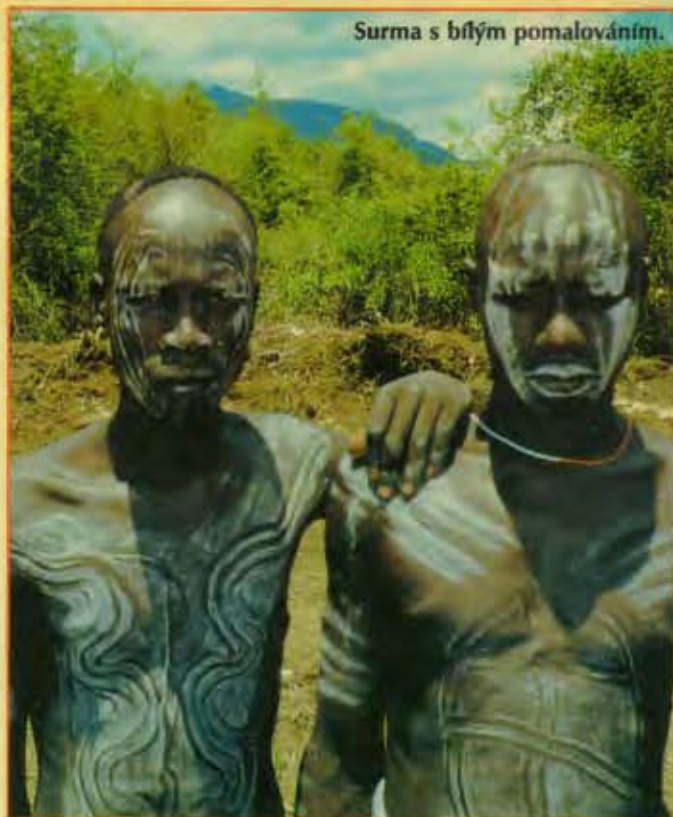

LOVNÁ ZVĚŘ – AŽ NA OSTRÍ NOŽE

Zase ta rajská zahrada, sad, skalní stěna, jeskyně. Vyšlápl jsem si k ní, je to jen skalní rozsedlina. Pak na vrchol hřebenu. Nádherný výhled. Naplánoval jsem si cestu za hřeben, dál na jih. Můžu tu zůstat ještě dvě až tři noci. Dostanu se tak dosti daleko. Vracím se dolů a jdu navštívit ještě jednu vesničku, co jsem ji minul. Fakt se blbě hledají. Je to jen kousek.

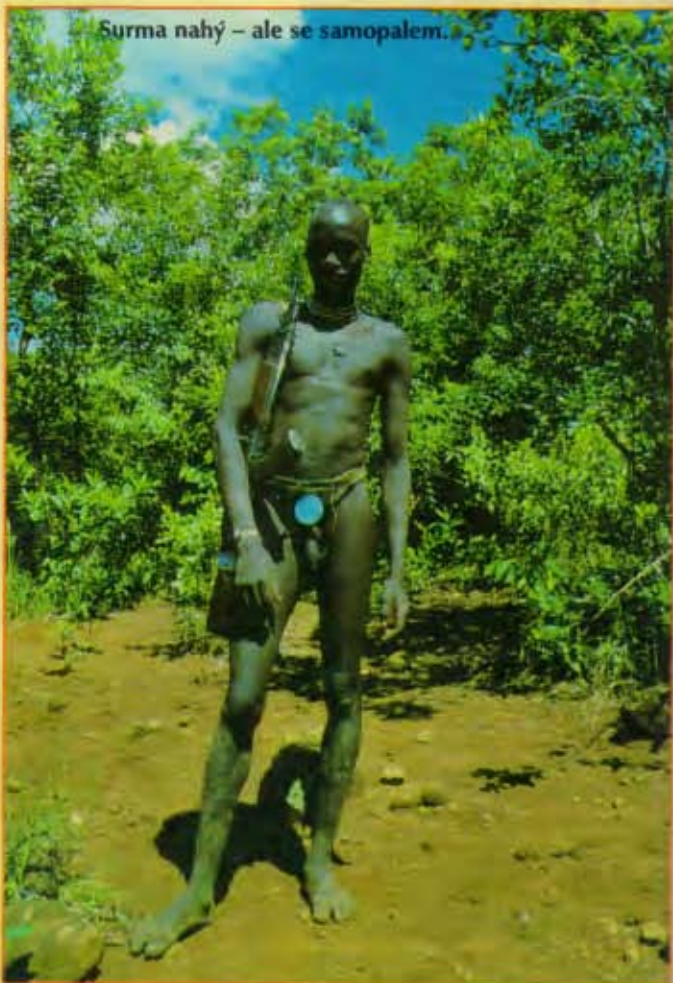
A tady jsem byl doslova uloven. K té vesnici jsem nikdy nedošel. Jeden Surma mi nadbíhal, aby mě pozdravil. Další dva přicházeli. Jeden měl hůl, druhý sekeru a třetí samopal. Ještě stále jsem si neuvědomoval, o co jde, ale i kdyby, nic by se tím nezměnilo. Pozdravil jsem je. Samopalník okamžitě hodil na zem svůj přehoz, abych si sedl, a zůstal tu stát nahý. A to už mi to došlo. Hledal za co bych mu mohl zaplatit. A to už jsem věděl, že zaplatím. Jedno za co, ale zaplatím. Byli jako bývali policisté v Bulharsku. Hledali záminku. A když ji nenajdou, tak si ji vymyslí. Přesto jsem zkusil odejít. Vysvětlili mi, že to bez zaplacení nepůjde. Neresppektoval jsem to a tak došlo k fyzickému zadržení a vzápětí na přehlídku jejich zbraní. To už byla jasná výhrůžka, nicméně jsem se po dalších asi deseti minutách vyjednávání pokusil ještě jednou o odchod. Scéna se zadržením se opakovala, jen byla trochu nervóznější a agresivnější. Pochopil jsem, že tudy cesta nevede a tak jsem chtěl nechtě musel přistoupit na vyjednávání o ceně. Dal jsem samopalníkovi jako projev dobré vůle jednu birku (1 EB = cca 5 CZK). Jednu samopalník odmítl. Dvě pro každého po dalších deseti minutách taky nebylo dost. Další neuvěřitelně dlouhých dvacet minut. Zkousím přidat deset, to už je šestnáct. Bere si je samopalník, „vypadá“ že je spokojen. To je první dobré znamení. Ale nestačí to. Další dva chtějí také svoje, samopalník se přidává. Vidím, že situace začíná být bezvýchodná. To je to, o čem jsem zatím jen slyšel. Nic nebude stačit. Nic nebude dost. Žádná cena nebude dobrá. Nakonec si vezmou vše. Budu rád, když odejdu v trenkách. Mám u sebe naštěstí jen asi 600 EB

Surma s bílým pomalováním.

a 80 USD, ale další vybavení asi za dvacet tisíc. Celkem skoro za 25 až 30 tisíc korun. Drahá zkušenost. Po dalších třiceti minutách zkouším přidat dalších deset – obracím kapsu, demonstruji, že víc už nemám. Ale moje vesta a kalhoty mají spoustu kapes. Nedostal jsem je. Další bojovník si vzal svoje. Zbývá už jen jeden. Chce ještě čtyři EB aby měl

Surma nahý – ale se samopalem.

Žena Surma s vodní dýmku.

taky deset a pak že můžu jít. Víím, že to není pravda. Ale čas hraje proti mně. Pokud přijdou další, tak je to vážně bez šance. Všichni budou chtít stejně. Všichni budou chtít hodně. Dalších třicet minut. Čas neúprosně běží. Rozhoduji se to zkusit a ukázat jim, že mám další kapsu s penězi. Bude to chyba? Byla. Omylem jsem vytáhl pět EB. Samozřejmě to

nestačí. Jeden dostal o jednu birku více a tak to chtějí všichni. No co, zkusil jsem to. Ani v této kapse nemám mnoho peněz a zatím si je držím stále od těla, zatím si nikdo nedovolil na moje kapsy sáhnout. Zkoušeli to, ale zatím si dali říct, ještě si to nechali zakázat. To by se mohlo rychle změnit. Rozhoduji se riskovat. Půjdu až na ostří nože. Už jednou jsem jim demonstroval, že se samopalů nebojím, tak ho položili na zem. S notnou dávkou asertivity hrají skoro hysterii. Ukazují na samopal a chci, aby mě tedy zastřelili, že více peněz nemám. Ujistí mě, že mě nezastřelí, ale musím připlatit. Mohla by to být správná cesta. Rozčílují se víc a trvám na svém zastřelení. Dva mě začínají uklidňovat. Odháním je a chci zastřelit. Věřím tomu, že mám situaci stále pod kontrolou a že bych svoji popravu stihnul včas zastavit. Sám si to mohu dovolit, kdyby nás bylo víc, tak bychom se museli nechat obrát. Stalo se neuvěřitelné, propouští mě!!! Stálo mě to jen 31 EB, což je 150 korun! Levná zkušenost. Ale ještě nemám vyhráno. Odcházím. Nepustili se za mnou, ale do Kibishe to mám nejkratší cestou nejméně čtyři až šest hodin cesty ...

Je to možná zvláštní ale v podstatě se na Surma nezlobím. Vysvětlovali mi to. Vždy chtěli zaplatit za něco. Za to, že chodím po jejich zemi a dívám se na jejich přírodu. Vysvětlovali, že jim tu vše patří – stromy, tráva, hory. Chtěli vlastně vstupné. V NP zaplatím třicet dolarů za den a ani nemrknou. Tady se tomu bráním jen proto, že to není nařízeno. Vlastně mají pravdu a chtějí jen to, co jim snad i právem patří. Jen jim to nikdo nechce dát. A tak se tu postupem času turista bez doprovodu stal lovnou zvěří.

DVACETČTYŘI HODIN VE VĚZENÍ

Pár kilometrů pod sebou, skoro v údolí, vidím konečně Kibish, poslední baštu civilizace uprostřed divočiny, kde dál už není nic. Žádná cesta, žádný běloch, žádný státní úředník. Jen divocí domorodci. Mířím k „městu“ a veškeré napětí několika posledních hodin ze mě opadá. Těším se na dobré jídlo za pevnou cenu, na lidi, kterých se nebudu muset obávat. To ještě netuším, že budu po příchodu okamžitě zatčen. Jiný kraj jiný mrav.

Byl jsem zadržen a zpovídán proč jsem přišel až dnes v poledne, když můj průvodce před dvěma dny. Bylo zbytečné a nemoudré vykládat jim, že se bál jít se mnou dál k Surma bez ozbrojeného doprovodu. Tvrdil jsem tedy, že jsem ho ztratil, a proto, že jsem o něj měl strach, jsem ho hledal, až jsem zabloudil. Neprošlo to. Nevzali mi to. Můj průvodce již na sebe a na mě stihl prásknout pravdu.

Policejní stanice je z klacků a se slaměnou střechou. Z klacků je i vězení, jen jsou řídkší a tak tvoří dojem jakési mříže. Dveře se do vězeňské cely dávají jen na noc, přes den je vchod přepažen těmi samými dveřmi, jen položenými, aby se daly překročit a nemusely se tak pokaždé otevírat. Na dvoře hlídá uniformovaný samopalník. Vězni mají na nohou zamčené řetězy, nebo řetězem přivázanou ocelovou kouli. Na noc jim řetězy svazují i ruce. Řetězy se zamykají visacími zámkami.

Byl jsem sice vězeň, ale do vězení mě nepustili. Byli tam už nějakí Surma a k nim mě dát nechtěli. Ti však byli na noc propuštěni a tak jsem chtěl jít do vězení, alespoň spát. Bylo by to pohodlnější. Ale chtěli mi vzít batoh, to znamená sepsat věci atd. To jsem nedovolil a tak jsem musel stanovat ve dvoře věznic. Večer jsem se se stráží příjemně opil tačem, mimochodem nejchutnějším a nejsilnějším, co jsem v Etiopii pil. Ráno mě po tači bolela hlava. Soudil mě Surma. Došlo na vybalení všech věcí a osobní prohlídku. Nechtěl jsem to dovolit, ale tady měl pravdu, tentokrát bezpochyby ostře nabitý Kalašnikov. Po té co ho na mě policista rozčileně namířil a já uslyšel zvuk náboje zasouvaného do komory, jsem se posadil a odevzdal jejich vůli. Měl jsem, co jsem chtěl. Mohu jít bez placení, ale vše co má něco společného se Surma kulturou tu nechám. Mám obavu o foťáky a filmy. Platím co chtějí. Jinak to ani dopadnout nemohlo.

V Addis Ababě se mi pak feditel turist office, pan Mekonen Šiferaw, za celou nepřijemnost velmi omlouvá a slibuje mi podat zprávu o prošetření celé záležitosti. Je mu opravdu velmi líto, že mě do té nepřijemné situace nepřímo sami dostali. Jako omluvu mi na cestu zpět do České republiky dává krásnou knihu, anglicky psaného a fotografiemi bohatě ilustrovaného průvodce po Etiopii. Vlastní rukou vepisuje věnování, loučíme se jako dobří přátelé. Tak se skončil můj krátký pobyt v etiopském vězení.

Petr Jahoda
prezident Českého klubu cestovatelů

Dobrodružství
Exotika
Extrém
Pohoda

ČESKÝ KLUB
CESTOVATELŮ

Alternative Adventure Activities

www.ckc.cz

Nejdívočejší místa světa

Expedice za přírodními národy

Vysoké hory a polární expedice

ale i Nenáročné poznávací cesty

do Afriky, Asie a Latinské Ameriky

- Papua - Nová Guinea - Irian Jaya - Stromoví lidé
- Etiopie - Kmeny Mursí, Surma, Karo
- Zatmění slunce na Madagaskaru
- Cesty a expedice na objednávku
- Individuální průvodcování...

STÁLÉ VÝSTAVY FOTOGRAFIÍ

Brno - Vachova 8
Praha - Krakovská 18

Náš nabídkový katalog Vám zašleme zdarma

AAA plus CK, nebo ČESKÝ KLUB CESTOVATELŮ

Belcrediho 18, BRNO 628 00, tel/fax: 05-44 23 26 96
tel: 44 23 07 71, mobil: 0606 711 712, e-mail: info@ckc.cz

Na veletrzích nás najdete na stánku společně s CK Poznání